

Na Spitsbergenie Dr A. Oleksowicz prowadził badania botaniczne, będące częścią ogólnego programu Wyprawy. Przedmiotem Jego obserwacji i opisu były zbiorowiska roślin plechowych i naczyniowych, skład gatunkowy zbiorowisk tundry, skład gatunkowy glonów w zbiornikach wodnych, w zbiorowiskach roślinnych, na glebie i na śniegu, szczegółowa analiza roślinności dla potrzeb badań topoklimatycznych. Zbierał materiały do zagadnienia biomasy zbiorowisk roślinnych i dla sporządzenia mapy tychże zbiorowisk w skali 1:20 000. Zakładał stałe powierzchnie do długotrwałych badań dynamiki roślinności. Pracowicie wykorzystywał czas i dobre warunki pogodowe, zebrał ogromną ilość materiału obserwacyjnego.

Dr A. Oleksowicz prezentował typ mężczyzny dobrze zbudowanego i o pogodnym obliczu. Mocna sylwetka, zrównoważony sposób bycia, dobry nastrój a także dobre wyniki badań lekarskich przeprowadzonych przed Wyprawą, niczym nie zapowiadały nieszczęścia. Na Wyprawie nie chorował, do kraju wracał w dobrej kondycji fizycznej i psychicznej. Rozległy zawał powalił Go przed własnym domem. Po otrzymaniu pomocy dotarł do mieszkania, skąd zabrany do szpitala wkrótce zmarł. Został pochowany 27 września 1989 r. na Centralnym Cmentarzu Komunalnym w Toruniu.

Dla toruńskiego środowiska polarnego jest to wielka strata. Ubył nam wysokiej klasy specjalista botanik, z którego Osobą wiązaliśmy nadzieje na poszerzenie naszych polarnych programów badawczych realizowanych w ciekawym regionie Ziemi Oskara II (NW Spitsbergen) o nowe wątki biologiczne i zdążanie do wspólnych geograficzno-biologicznych syntez ekologicznych.

Zachowujemy Go w pamięci jako wytrawnego badacza-terenowca, zamiłowanego polarnika i dobrego, odpowiedzialnego współtowarzysza i Kolegę.

Gabriel Wójcik

Uniwersytet Mikołaja Kopernika
Instytut Geografii
Zakład Klimatologii
87-100 Toruń, ul. Danielewskiego 6

**PROF. DR HAB. CZESŁAW PIETRUCIEŃ
(WSPOMNIENIE)**

W dniu 14 lutego 1994 r. zmarł – w następstwie tragicznego wypadku drogowego – Prof. dr hab. Czesław Pietrucień, pracownik Zakładu Hydrologii i Gospodarki Wodnej Instytutu Geografii UMK, współorganizator i uczestnik Toruńskich Wypraw Polarnych na Spitsbergen.

Urodził się 14 lutego 1938 r. w Grodnie, liceum ogólnokształcące ukończył w Łodzi w 1955 r. po czym podjął studia geograficzne na Wydziale Biologii i

Nauk o Ziemi Uniwersytetu Łódzkiego, a specjalizacyjne w zakresie hydrografii kontynuował również na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi UMK w Toruniu. Studia ukończył w 1960 r. Przejściowo, jeden rok pracował jako nauczyciel, a w 1961 r. podjął pracę w Zakładzie Hydrografii Instytutu Geografii UMK. Stopień doktora uzyskał w 1968 r., a doktora habilitowanego w 1983 r. Tytuł docenta uzyskał w 1984 r., a stanowisko profesora nadzwyczajnego UMK w 1990 r.

Był aktywnym członkiem kilku towarzystw naukowych, ostatnio przewodniczącym Oddziału Toruńskiego Polskiego Towarzystwa Geograficznego. Był kierownikiem Zaocznego i Podyplomowego Studium Geografii. W latach 1978–1979 był stypendystą Fundacji im. Humboldta.

Jego głównym polem zainteresowań były wody podziemne i jeziora. W sumie opublikował około 50 różnych prac, przygotował 5 arkuszy map hydrograficznych w skali 1:30 000 i pewną ilość opracowań i ekspertyz na zamówienie.

Od połowy lat 1970-tych włączył się bardzo aktywnie w organizację i realizację badań polarnych. Był bardzo utalentowanym organizatorem. Uczestniczył w 4 Toruńskich Wyprawach Polarnych (1975, 1977, 1982, 1985). W Wyprawie 1982 r. był zastępcą, a w 1985 r. kierownikiem Wyprawy, a zawsze był bardzo aktywnym, pełnym inwencji współorganizatorem.

Toruńskie Wyprawy Polarne (było ich 8) zawdzięczają Mu przygotowanie w kraju, przewiezienie w elementach na Spitsbergen i złożenie na Równinie Kaf-fjöyra, u podnóża moreny Lodowca Aavatsmarka (Ziemia Oskara II, NW Spitsbergen) domku polarnego, który od 1978 r. stał się naukową Stacją Polarną UMK na Spitsbergenie.

W ramach swoich obowiązków dydaktycznych prof. Cz. Pietrucień prowadził wykłady z geografii regionalnej, a w szczególności interesował się Australią i Afryką. W związku z tym w 1988 r. zorganizował kilkusobową wyprawę do Australii.

W ramach wypraw spitsbergeńskich prowadził badania hydrologiczne rzek proglacialnych (przepływy, zawiesina i rumowisko, zawartość tlenu), limnologiczne jezior i oceanologiczne w Zatoce Hornbeak do której schodzi Lodowiec Aavatsmarka. W jeziorach przepływowych, z wymianą wód morskich i słodkich w ramach pływów, stwierdził występowanie zjawiska cieplnego będącego rezultatem mieszania się wód o różnej gęstości (słonnych i słodkich). Jego krzywe rozkładu temperatury i zasolenia w Zatoce Hornbeak weszły do literatury podręcznikowej.

Prof. Cz. Pietrucień rozpoczął przygotowania kolejnej wyprawy, która miała być wkomponowana w obchody 50-lecia UMK przypadającego w 1995 r. Tragiczny, śmiertelny wypadek przerwał te wstępne prace organizacyjne, jak też i wiele innych zamierzeń tego pełnego inwencji, pomysłów, dynamizmu i chęci działania naukowca.

Toruńskie środowisko polarne w dniu 18 lutego 1994 r. na Centralnym Cmentarzu Komunalnym z ogromnym żalem pożegnało swego Kolegę Prof. Cz. Pietrucienia.